

AAE-001-001908 Seat No. _____
Third Year B. A. (Sem. VI) (CBCS) Examination
March / April - 2016
Psychology : Paper - CCT-22
(Educational Psychology)
(New Course)

Faculty Code : 001
Subject Code : 001908

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : (૧) તમામ પ્રશ્નોના ગુણ તેની જમણી બાજુએ લખેલા છે.
 (૨) બહુવિકલ્પ પ્રશ્નોના ઉત્તરો ઉત્તરવહીમાં લખવા.

1 નીચેના બહુવિકલ્પ પ્રશ્નોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો : 20

(1) કોઈ પણ એક વિષય કે ક્રિયાનું જ્ઞાન, આવડત મદદરૂપ બને તો તેને સંક્રમણ
 કહે છે.

(A) તટસ્થ	(B) શૂન્ય
(C) નિષેધક	(D) વિધાયક

(2) શિક્ષણ સંક્રમણના સમાન તત્વોનાં સિદ્ધાંતમાં કયા મનોવૈજ્ઞાનિકનો ફાળો છે ?

(A) ડબલ્યુ.સી. બાગલ	(B) ચાર્લસ જડ
(C) વોટ્સન	(D) થોર્નડાઈક

(3) કોહલરે આંતરસુઝના પ્રયોગ દ્વારા કયો સિદ્ધાંત સમજાવ્યો છે ?

- (A) સમષ્ટિવાદનો સિદ્ધાંત
 (B) સામાન્યીકરણનો
 (C) સંક્રમણ અને બુદ્ધિ
 (D) પદ્ધતિના આદર્શનો

- (4) સી.એચ.જે 1908 માં પ્રયોગ કર્યો.
- (A) સામાન્યીકરણનો (B) વિકેન્દ્રીકરણનો
(C) કેન્દ્રીકરણનો (D) અનુકરણનો
- (5) સૌપ્રથમ સ્મરણ ક્રિયા પરત્વે કોણે પ્રયોગ કર્યો હતો ?
- (A) વિલિયમ જેમ્સ (B) સ્કીનર
(C) વોટ્સન (D) ફોર્ડ
- (6) વ્યક્તિત્વ તફાવત માટે માતા-પિતાની પેઢી-દર પેઢીના શારીરિક લક્ષણો બાળક શેના દ્વારા લઈને આવે છે ?
- (A) વાતાવરણ (B) વારસો
(C) સંસ્કૃતિ (D) સમાજ
- (7) દરેક વ્યક્તિને હોય છે.
- (A) મનોવલણ (B) પૂર્વાગ્રહ
(C) રૂચિ (D) વ્યક્તિત્વ
- (8) શૈક્ષણિક ક્ષેત્રમાં વ્યક્તિગત તફાવત અંગે કેટલી બાબતો મહત્વની છે ?
- (A) બે (B) ત્રણ
(C) ચાર (D) સાત
- (9) પ્રતિભાશાળી બાળકો અંગે કોણે અભ્યાસ કર્યો ?
- (A) સ્કિનર (B) ટર્મન
(C) ટેલર (D) ફોર્ડ
- (10) વ્યક્તિ - વ્યક્તિ વચ્ચે જોવા મળતી ભિન્નતા એટલે -
- (A) વ્યગિક્તગત ભિન્નતા (b) સામાજિક ભિન્નતા
(C) સમૂહ ભિન્નતા (D) માનસિક ભિન્નતા
- (11) સારુ ચારિત્ર્ય ઘડતર થયેલી વ્યક્તિ ઉપર રાખી શકાય છે.
- (A) વિશ્વાસ (B) હેત
(C) હૂંફ (D) સ્નેહ

- (12) “ચારિત્ર્ય એટલે સંગઠિત સ્વ” આ વ્યાખ્યા કોણે આપી છે ?
 (A) થોર્નડાઈક (B) ચાલ્સ જડ
 (C) ફોઈડ (D) રોસ
- (13) બાળકના આરંભના વર્ષો ક્યાં પસાર થતાં હોય છે ?
 (A) મિત્રો (B) શાળા
 (C) સંસ્થા (D) કુટુંબ
- (14) સ્વભાવ એ અમુક અંશે આનુવંશિક કે ગુણ છે.
 (A) ઉપાર્જિત (B) સંપાદિત
 (C) જન્મજાત (D) કોઈપણ નહીં
- (15) “ચારિત્ર્ય એ ટેવોનો સમૂહ છે” આ વ્યાખ્યા કોણે આપી ?
 (A) સ્માઈલ્સ (B) સ્કિનર
 (C) રોસ (D) કોલેસ્નિક
- (16) હેલ્મ હોટ્સે સર્જનાત્મક વિચારણાનાં કેટલા સોપાનો આપ્યા છે ?
 (A) ચાર (B) ત્રણ
 (C) છ (D) પાંચ
- (17) શિસ્ત દ્વારા બાળકના વર્તનને કરવામાં આવે છે.
 (A) શિક્ષિત (B) નિયંત્રિત
 (C) સામાજિક (D) પ્રોત્સાહિત
- (18) માર્ગદર્શનની કેટલી પદ્ધતિઓ છે ?
 (A) પાંચ (B) ચાર
 (C) ત્રણ (D) છ
- (19) વિદ્યાર્થી અને શિક્ષકના માનસિક સ્વાસ્થ્યને સંયુક્ત અસર કોની પડે છે ?
 (A) રાજકારણીની (B) સમાજની
 (C) કુટુંબની (D) મિત્રોની
- (20) શૈક્ષણિક મૂલ્યાંકનની કુલ કેટલી પદ્ધતિ પ્રચલિત છે ?
 (A) ચાર (B) બે
 (C) ત્રણ (D) એક

2 શિક્ષણ સંક્રમણ એટલે શું ? શિક્ષણ સંક્રમણના વિવિધ સિદ્ધાંતો સમજાવો. 10

અથવા

2 વ્યક્તિગત ભિન્નતા એટલે શું ? વ્યક્તિગત ભિન્નતાનું જ્ઞાન શિક્ષકને કઈ રીતે ઉપયોગી થાય છે ? 10

3 શિસ્ત એટલે શું ? શિસ્તનું સ્વરૂપ અને મહત્ત્વ સમજાવો. 10

અથવા

3 ચારિત્ર્ય ઘડતરમાં કુટુંબ અને શાળાની ભૂમિકા વર્ણવો. 10

4 (અ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક વિશે ટૂંકનોંધ લખો : 8

(1) સર્જનાત્મક વિચારણાના સોપાનો

(2) માર્ગદર્શનનાં પ્રકારો

(બ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક વિશે ટૂંકનોંધ લખો : 8

(1) માર્ગદર્શનનો અર્થ અને મહત્ત્વ સમજાવો.

(2) ચારિત્ર્ય અને વ્યક્તિત્વ.

5 નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 14

(1) શિક્ષકના માનસિક સ્વાસ્થ્યને અસર કરતાં પરિબળો

(2) વર્ગ શિક્ષણમાં શિસ્તની સમસ્યાઓ અને તેનું નિવારણ

(3) વ્યક્તિગત ભિન્નતાના કારણો

(4) વિદ્યાર્થીના માનસિક સ્વાસ્થ્યને અસર કરતાં પરિબળો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Marks of all questions are written at their right side.
(2) Write answers of the MCQs in the answer book.

1 Choose right options from the following MCQs : **20**

- (1) Previously Learnt method or knowledge of a subject that is helpful in another method or knowledge of a subject is called _____
 - (A) Neutral
 - (B) Zero
 - (C) Negative
 - (D) Positive
- (2) Which Psychologist has contributed to the study of principles of transfer of learning?
 - (A) W.C. Bagal
 - (B) Charles Jed
 - (C) Watson
 - (D) Thorndike
- (3) Which principle Koehler has explained by the experiment of insight ?
 - (A) Universalization
 - (B) Generalization
 - (C) Transfer and intelligence
 - (D) Ideal of Method
- (4) C.H. Jode in 1908 done the practical on _____
 - (A) Theory of Generalization
 - (B) Decentralization
 - (C) Centralization
 - (D) Theory of following
- (5) Who did the first practical regarding memory?
 - (A) William James
 - (B) Skinner
 - (C) Watson
 - (D) Freud

- (6) How does a child bring out hereditary physical traits of parents responsible for differences in personality?
- (A) Surrounding (B) Heredity
(C) Culture (D) Society
- (7) Every individual has _____
- (A) Attitude (B) Prejudice
(C) Interest (D) Personality
- (8) How many things are important in individual difference in reference to field of education?
- (A) Two (B) Three
(C) Four (D) Seven
- (9) Who studied about the intelligent children?
- (A) Skinner (B) Terman
(C) Taylor (D) Freud
- (10) Differences seen between individuals is _____ ?
- (A) Individual difference (b) Social difference
(C) Group difference (D) Mental difference
- (11) We can _____ Good Character developed person.
- (A) Trust (B) Affiliation
(C) Warm (D) Love
- (12) Who defined "Character means collected self?"
- (A) Thorndike (B) Charless jed
(C) Freud (D) Ross
- (13) Where the early-age years of a child pass?
- (A) Friend (B) School
(C) Institute (D) Family

- (14) Nature is inhabited or _____ property.
- (A) Earned (B) Produced
- (c) Born (D) None
- (15) Who Defined "Character is abundle of habits"?
- (A) Smiles (B) Skinner
- (C) Ross (D) Kolesnic
- (16) How many steps had given by the Helm-Hotze on creative thinking?
- (A) Four (B) Three
- (C) Six (D) Five
- (17) By the discipline behavior of a child is made _____
- (A) Educated (B) Control
- (C) Social (D) Encourage
- (18) How many methods of Guidance?
- (A) Five (B) Four
- (C) Three (D) Six
- (19) Whose effect is more about mental health of Students and Teacher?
- (A) Politicians (B) Sociology
- (C) Family (D) Friends
- (20) How many methods are there in Educational evaluation?
- (A) Four (B) Two
- (C) Three (D) One

- 2** What is transfer of learning? Explain the various principles of transfer of learning. **10**

OR

- 2** What is individual difference? How does knowledge of individual differences help teacher ? **10**

- 3** What is discipline? Explain nature and significance of discipline. **10**

OR

- 3** Describe the Role of Family and School in Character Development. **10**

- 4** (a) Write short note on any one of the following : **8**

(1) Step of creative thinking

(2) Types of counselling

- (b) Write short note on any one of the following : **8**

(1) Explain the meaning and importance of Guidance

(2) Character and Personality.

- 5** Give answers to any **two** of the following questions : **14**

(1) Factors affecting Teacher's Mental Health.

(2) Discipline problems in class teaching and its solutions.

(3) Reasons of individual difference.

(4) Variables effecting Student's Mental Health.
